בתי העברת כספים ורשתות הצ׳יאופי

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

הצ׳יאופי

מהגרים סינים בסינגפור שלחו חלק גדול מהשתכרותם למשפחותיהם בסין. המכשיר לכך היה ה-*qiaopi* (צ׳יאופי), מכתב שצורפה אליו העברת כסף. יותר משישים אחוז מהמכתבים האלה היו ממוענים להורים או לסבים, רובם גברים, והדבר משקף את המבנה הפטריארכלי של המשפחה הסינית.[1] מאחר שמהגרים רבים לא ידעו לכתוב, חיברו עבורם כותבי מכתבים מקצועיים את המכתבים תמורת שלושה עד שישה סנטים למכתב.[2]

הצ׳יאופי שירתו מטרות כלכליות וחברתיות כאחד. הם פרנסו משפחות בבית, מימנו את חינוך הילדים ואת בניית הבתים ושילמו על טקסי פולחן האבות. הם גם שמרו על מקומו של המהגר במשפחתו ובכפרו, וזה היה חשוב לשובו העתידי ולמעמדו בשושלת. המכתבים נכתבו בדיאלקטים של הקהילות השונות, שכן המהגרים חיפשו כותבים מקבוצתם. שיטת ההעברות חיזקה אפוא את מבנה הדיאלקטים של הקהילה הסינית בסינגפור.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

פירמות ההעברה

את המכתבים והכסף העבירו פירמות מתמחות, ה-*qiaopiju*. ב-1887 פעלו בסינגפור 49 פירמות כאלה: 34 בניהול טאוצ'ו, 12 בניהול הוקיין, שתיים בניהול האקה ואחת בניהול קנטונזים. הן שלחו 180,000 חבילות צ'יאופי ב-1886 ו-280,000 שלוש שנים מאוחר יותר.[3] בראשית המאה העשרים פעלו בסינגפור כ-200 פירמות העברה, הרבה יותר מאשר בפנאנג עם 70 עד 80, בבנגקוק עם כ-50 או בג'קרטה עם 20.[4]

הנתונים האלה מראים את תפקידה של סינגפור כצומת. העברות כספים של מהגרים מכל רחבי דרום-מזרח אסיה נותבו דרך סינגפור לדרום סין, וכך הפכה העיר לצומת המרכזי של המסדרון בין הנאניאנג למחוזות המוצא.[5] אותו תפקיד של מרכז אזורי לזרמי כספים חוזר בכל תקופה מאוחרת יותר בתולדות סינגפור, מ-Asian Dollar Market של 1968 ועד המשרדים המשפחתיים (family offices) של ימינו.

כיצד פעל עסק ההעברות

פירמות ההעברה שילבו את תפקידיהם של סנ'יף דואר, עסק להעברת כספים ובית מסחר. הן אספו מכתבים וכסף מהמהגרים, לעיתים קרובות דרך חנויות וסוכנים בשכונות המהגרים, ומסרו אותם למשפחות בסין באמצעות פירמות מקבילות במחוזות המוצא. לעיתים קרובות הכסף לא נדד במזומן. הפירמות השתמשו בכספים שנאספו בסינגפור כדי לקנות סחורות או מטבע חוץ לייצוא לסין, ולאחר מכן שילמו הפירמות המקבילות למשפחות מתוך התמורה.[6] הפירמה גבתה עמלה והרוויחה מהכספים שבמעבר (float) ומההמרה.

השיטה נשענה כולה על אמון. מהגרים מסרו את חסכונותיהם לפירמות מקבוצת הדיאלקט וממחוז המוצא שלהם, בתקווה שיעבירו את הכסף למשפחות שלא יראו שנים. הפירמות היו תלויות בפירמות מקבילות בסין שבהן בטחו בתורן. קבלות ותשובות חזרו באותו נתיב ואישרו את המסירה. הפסדים כתוצאה מהונאה או מקריסה אירעו, אך הרשת הוכיחה אמינות מרשימה לאורך יותר ממאה שנה.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

שיא, דעיכה ומורשת

עסק ההעברות הגיע לשיאו בשנים שאחרי מלחמת העולם השנייה, או הפך לאחד העסקים הרווחיים ביותר בסינגפור. מספר הפירמות ירד מכ-200 בסוף שנות הארבעים לכ-60 ב-1970, כאשר התמורות הפוליטיות בסין והפיכתה של סינגפור למדינת לאום ערערו את השיטה.[7] בנקים, ובהם הבנקים הסיניים של סינגפור, השתלטו על רוב הפעילות שנותרה. ב-2013 נרשמו מסמכי הצ'יאופי במרשם זיכרון העולם (Memory of the World Register) של אונסק"ו.[8]

בעיני קצין הציות המודרני יש לפירמות ההעברה הד לא נוח. מערכות בלתי פורמליות להעברת ערך, המניעות כסף דרך רשתות של פירמות מקבילות מהימנות ולעיתים קרובות בלי תנועה פיזית של כספים, מוכרות היטב כמקור דאגה במאבק בהלבנת הון. אותם מאפיינים שהפכו את שיטת הצ'יאופי ליעילה – אמון בתוך רשתות סגורות, סליקה באמצעות מסחר ותיעוד מוגבל – הופכים את יורשיה המודרניים לקשים לפיקוח. חלק H של ספר זה בוחן כיצד מסדירה סינגפור כיום שירותי תשלום ועסקי העברת כספים.

תפיסה מוטעית נפוצה

הרשתות הסיניות של סינגפור מתוארות לעיתים כמערכות סגורות המבוססות על קשרי משפחה בלבד. בפועל הן היו מרובדות: המשפחה היוותה את המעגל הפנימי, השושלת ואגודת המחוז את המעגל הבא, קבוצת הדיאלקט מעגל רחב יותר והקהילה הסינית כולה את הרחב מכולם. לכל רובד היו מוסדות משלו ורמת אמון משלו. סוחרים מצליחים כמו טאן טוק סנג (Tan Tock Seng) וסיאה או צ'ין (Seah Eu Chin) בנו גם קשרים עם בתים אירופיים ועם הממשל הקולוניאלי. הרשתות היו פתוחות דיין כדי להתחבר לכלכלה הרחבה וסגורות דיין כדי לאכוף התחייבויות בין חבריהן.

הערות

1. "Qiaopi: Remittance letters from Chinese migrants", *Culturepaedia* (Singapore Chinese Cultural Centre), נצפה בספטמבר 2026: יותר מ-60 אחוז מועמנו לסבים מצד האב או להורים, ורוב הנמענים היו גברים. ↩

2. "Qiaopi: Remittance letters from Chinese migrants", *Culturepaedia*, נצפה בספטמבר 2026: המכתבים נכתבו לעיתים קרובות בידי כותבי מכתבים מקצועיים שגבו "three to six cents per letter". ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

3. Huimei Zhang, “Singapore as a nexus of migration corridors: The-ו Hong Liu
Asian and Pacific Migration Journal, 2020, ”qiaopi system and diasporic heritage
(תקציר וסיכום): 49 qiaopiju ב-1887, מהן 34 בשליטת מפעילים טאוצ׳ו, 12 הוקיין, 2
האקה ו-1 קנטונזי; “packages of qiaopi sent in 1886, which increased to 180,000
three years later 280,000.” ↩

4. *Asian and Pacific* ,”Zhang, “Singapore as a nexus of migration corridors-ו Liu
Migration Journal, 2020: כ-200 qiaopiju בסינגפור בראשית המאה העשרים, לעומת
70–80 בפנאנג, כ-50 בבנגקוק ו-20 בג׳קרטה. ↩

5. *Asian and Pacific* ,”Zhang, “Singapore as a nexus of migration corridors-ו Liu
Migration Journal, 2020: פירמות ההעברה והאגודות העסקיות ביססו את מעמדה של
סינגפור כמסדרון ההגירה העיקרי שקישר את הקהילות הסיניות בדרום-מזרח אסיה עם
עיירות מוצאן. ↩

6. על המודל העסקי של פירמות ההעברה, לרבות השימוש בכספים שנאספו לפעולות
מסחר והמרה והסליקה באמצעות פירמות מקבילות בסין, ראו Liu ו-Zhang,
“Singapore as a nexus of migration corridors”, וכן הפרק “Money by Mail to
China: Qiaopi and Chinese Remittance in Singapore”, בתוך Kwa Chong Guan
(עורכים), *A General History of the Chinese in Singapore*, 2019. ↩

7. *Asian and Pacific* ,”Zhang, “Singapore as a nexus of migration corridors-ו Liu
Migration Journal, 2020: התקופה שלאחר המלחמה הייתה ה-“golden era”; מספר
qiaopiju “declined from its peak of 200 in the late 1940s to about 60 in-ה
1970.” ↩

8. “Qiaopi: Remittance letters from Chinese migrants”, נצפה
Culturepaedia, ”בספטמבר 2026: הצ״אופי included in the UNESCO Memory of the World
Register in 2013.” ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.